

Forhold vistnok i høi Grad trænger til en Omordning. Jeg har heller ingen Tvivl om, at der blandt de 42 Personer maa have været Mange, der just ikke ere paa det Standpunkt af pædagogisk Uddannelse, at man med nogen stor Tillid har kunnet betroe dem at bedømme, hvorvidt Almue-skolelærerne ere dygtige eller ikke til at varetage deres Hverv, forsaavidt overhovedet en saadan Bedømmelse skal have Noget at bethyde. Det betragter jeg altsaa som givet, at baade Regjeringen og Rigsdagen ere fuldkommen enige om Nødvendigheden af en Forandring. Nu har Udvalget foreslaaet en saadan Examenscommission, sammensat af mindst 6 Examinatorer og 6 Censorer, med Tillæg af de Mænd, til hvilke det overdrages at afholde eller som Censorer at være tilstede ved Prøverne i forskjellige Fag. Her er altsaa blevet fastsat et Minimum af Medlemsantallet i en saadan Examenscommission med Tillæg af et ubestemt Antal Medlemmer. Det Hele kan saaledes let løbe op igjen til 40, ja 50 Medlemmer, og det er Noget, som jeg meget gjerne vilde afværge, hvis vi skulde komme til en fast Ordning af dette Spørgsmaal. Jeg har derfor foreslaaet, ikke enten noget Minimum eller noget Maximum, men et bestemt Antal Medlemmer, nemlig 8: 4 Examinatorer og 4 Censorer. Dette Forslag er ikke grebet ud af Luften; jeg har taget Hensyn til de Fags Bessaffenhed, der skal examineres og censureres i, og er kommen til, at de lade sig ganske naturligt dele i 4 Grupper, ja, endog saa, naar det var det Hensigtsmæssigste at udstrække Examen til en længere Tid, kun i 3 Grupper, men jeg kan ikke nægte, at jeg indseer ikke, hvorledes de uden Skade for en god Bedømmelse af vedkommende Elever vilde kunne deles i 6 Grupper, imellem 12 Mænd. Muligviis vil man hertil svare, at det er Tanken at have 3 tilstede for Bedømmelsen af hvert enkelt Fag, men jeg maa hertil bemærke, at 2 er aldeles tilstrækkeligt, naar Ordningen bliver saaledes, som vi ønske den. Jeg har heldigviis ogsaa en meget sagkyndig Mands Dom at henholde mig til i saa Henseende, thi et saadant Forslag om 4 Examinatorer og 4 Censorer har virkelig i sin Tid været fremsat af afdøde Over-skole-directeur With; det er notorisk, at han, da

han skulde opgive det Antal, han fandt nødvendigt eller passende, angav 8. Jeg haaber, at det ikke er noget ganske Egeghsbigt for flere af Thingets ærede Medlemmer. Det kunde maaskee have nogen Betænkelse, naar ikke den Passus var tilføjet, at der i særlige Tilfælde til Bedømmelsen af enkelte Fag, s. Ex. Sang og Gymnastik, skal kunne tiltræde andre Mænd. Jeg har ladet denne Passus blive staaende som et Slags Nødvendighed, navnlig, for at saadanne andre Mænd kunne træde til i Sygdomstilfælde, altsaa for at forhindre, at der skulde opstaae nogen Ulempe af kun at have 8 faste Medlemmer. — Jeg skal ikke nægte, at jeg gjerne saae, at Udvalget til 3die Behandling vilde forandre de Ord: „til hvilke det overdrages“ til: „til hvilke Commissionen under sit Ansvar overdrager“, idet jeg uhyre gjerne vilde have stillet det saaledes, at disse 8 faste Medlemmer skulde bære det fulde Ansvar for, hvorledes Examen blev afholdt i alle sine forskjellige Forgøinger. Jeg hører ikke til dem, der mene, at saa ere vi aldeles ovenpaa, at saa kunne vi være visse paa, at der ingen Grund er til Klage eller Sligt, naar vi saae en saadan Examenscommission. Det kan have sine Betænkelseheder og medføre sine Vanstieligheder at saae den, men jeg troer alligevel, at det er det eneste Middel, som vi for Tiden have, og vel det bedste, vi kunne vælge, for at komme ud af det nuværende Vildere. Naar den ærede Ordfører har omtalt, at det, at jeg har foreslaaet, at i § 6 Tallet 6 forandres til 4, skulde staae i Modstrid til mit Forslag til § 2, saa maa dette altsaa beroe paa en Misforstaaelse. Jeg har anstillet en Beregning, og ifølge den vilde 4 Hold Examinatorer og Censorer kunne holde Examen over 20 Elever i 4 Dage og dog have en halv Dag at løbe paa til Udstedelse af Examensattester og til Respit for det Tilfælde, at Sygdom eller et eller andet Uheld maatte indtræde i disse 4 Dage, og vilde kunne det, uden at vedkommende Elever, naar disse Dage blive anvendte ordentligt, blive overanstrengte, idet de nemlig vilde faae et lille Pusterum imellem hvert Fag, som de skulle examineres i. Der er vistnok derfor ikke den fjerneste Anledning til at sætte 6 Dage; det er kun at give en Anviisning paa en Udstrækning af